

Az olvasómozgalom

első irodalmi estjéről

Nem árt. ha az olvasómozgalom időnként átváltódik „hallgatómozgalommá” — ezt bizonyítja az a jól sikerült irodalmi est, amelyet a DISZ budapesti bizottsága rendezett. Legtehetségesebb fiatal színészeink közül néhányan arra vállalkoztak, hogy a magyar klasszikusok segítségével izelítőt adnak a szép versből, jó irodalomból, és pedig elsősorban azoknak, akik könyv-olvasói pályájuknak még csak a kezdeteinél tartanak.

A közönség hálás volt a kapott ajándékért. Sűrű és nagy tapsok kísérték az egyes számokat, sőt olykor nemcsak kísérték, hanem félbe is szakították. Ilyenkor egyes finnyásabb nézők püsszegni kezdtek, sőt felháborodásuknak adtak kifejezést, szaporán méltatlankodva a publikumi illemszabályok ily durva felrúgása miatt. Én azonban nagyon örültem ezeknek a „szabálytalan” tapsoknak; arról tanúskodtak, hogy a hallgatóság egy része azokból tevődik össze, akik nemigen szoktak irodalmi és zenei műsorokra eljárni. Márpedig: ha nem szoktak, és így tetszik nekik, akkor máskor majd szívesen mennek el ők is.

Az egész szereplő-gárda rászolgált a sikerre; néhányuk teljesítménye pedig egészen kiemelkedő volt. Mindenekelőtt *Kohut Magdát* kell említeni, aki olyan döbbenetes erővel adta elő a „Szondi két apródja”-t, hogy a hallgatónak hideg futkározott a hátán. A legnagyobb sikert *Bicskey Tibor* aratta. (Hiába, nagyon sok lány jött el az estre...) Több verset mondott, különösen *Arany János* „Pázmán lovag”-ja tetszett. Főlényes biztossággal, nagyszerű humorral, közvetlenül beszélt, és bár a szöveget, ahol szükséges volt, bőven kísérte arc- és kézjátékkal, előadása teljesen természetesenek hatott. *Gera Zoltán* ragyogó satírai tehetséggel adta elő Csehov egyik novelláját, „A csinovnyik halálá”-t. Nem félt attól, hogy az író végletes, a valószínűség határain messze túlmutató gúnyját rendkívülivé nagyítva kidomborítsa: ily módon tudta megsemmisítő erővel kinevetetni a szolgává aljasult hivatalnokot. *Schubert Éva* is nagyon szellemesen, okosan mondotta el a magáét: egy *Kisfaludy*- és egy *Tompa*-verset. A csattanókat különös finomsággal emelte ki. *Gyurkovics Zsuzsa* bájos közvetlenségével aratott nagy sikert. *Csernus Marianne* *Juhász Gyula* „Milyen volt szökesége” című költeményét telített, de mértéktartó érzelmességgel, gyönyörűen mondta el. Sorra vehetném a többieket is, hisz mindnyájan jogos részei voltak a sikernek; engem elsősorban a föntemplített színészek előadása kapott meg.

A műsor összeállítása egészében helyes volt; nagyon helyes, hogy sok volt benne a színvonalas humor. Nevetni mindenki szeret, így hát a nevetés könnyen válhat a könyv kollektív szervezőjévé. A mai irodalom azonban az egy *Madarász Emil* vers-részletével nem volt méltóképpen képviselve. Jó, hogy a színészek közül ketten is mait adtak ráadásnak. A zeneszámok sikere vetekeedett az irodalmiakéval. Különösen *Aarika Anelli* és *Várhelyi Endre* éneke, *Pauk György* és *Frankl Péter* gyönyörű hegedű-zongora kettőse tetszett.

Az est nem fejeződött be a műsorral. Utána még hosszabb ideig együtt maradtak a fiatal színészek és a fiatal írók. Jó volt ez, hiszen úgyis egymástól túlon túl elszigetelten él a két „művész-társadalom”. Pedig szép számmal vannak problémák, amelyek összetarthatnák. Beszélgetés közben szó került erre, és arra is, hogy lenne alkalom a találkozásra, sőt együttműködésre. Ilyen például a *József Attila* olvasómozgalom. Kijárhatnánk együtt az üzemekbe, irodalmi estéket, ankétokat rendezni. Megállapodás is született nyomban: február közepén az RM Művekbe megyünk. Így az olvasómozgalom is nyer valamit, a

fiatal frók és színészek barátságára is.

Azt hiszem, az est az olvasómozgalom szempontjából többszörösen is sikerrel zárult. A szép műsor örömet okozott a közönségnek és talán nem egy hívet szerzett a könyvnek, a versnek: a létrejött megállapodások pedig — ha, mint hiszem, nem szállnak el nyomtalanul a levegőbe — újabb szép esték születését segítik elő.

Eörsi István